

БЪЛГАРСКА АДАПТАЦИЯ НА ВЪПРОСНИК ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА САМОРЕГУЛАЦИЯТА (SRQ)

**Боряна ПАЛАТОВА, Живка ЖЕЛЯЗКОВА-КОЙНОВА,
Красимира МИНЕВА**

*НСА „В. Левски“, катедра Психология, педагогика и социология
БЪЛГАРИЯ, София, 1700, Студентски град, ул. Проф. Атанас Иширков*

bpalatova@gmail.com; zshivka@gmail.com; kmineva@bfu.bg

Резюме. Целта на изследването е да се адаптира за условията на българския език и култура въпросникът за изследване на саморегулацията SRQ (Brown, Miller, & Lawendowski, 1999). Анализът на психометричните характеристики на българската версия на SRQ е извършен по данни от онлайн тестирането на 319 изследвани лица – 122 мъже и 197 жени, – на възраст 17–74 г. Приложен е експлораторен факторен анализ, корелационен анализ, анализ на вътрешната консистентност, тест на Колмогоров-Смирнов, описателна статистика, еднофакторен и двуфакторен дисперсионен анализ. Представяме съкратена версия на скалата след отпадане на 21 айтема с ниско факторно тегло. Обособява се един фактор, както е случаят и при валидизационното изследване на авторите. Вътрешната консистентност на скалата е много висока ($\alpha = 0.94$). Установена е много висока корелация между бала, получен по съкратения вариант на скалата SR-42, и този по оригиналния вариант с 63 айтема – $r = 0.95$, – т.е., премахването на айтемите с ниско факторно тегло не е свързано със загуба на ценна информация. Предлаганата съкратена версия на скалата за изследване на саморегулацията се характеризира с добри психометрични показатели и адекватно съответства на оригиналната версия, което позволява да се използва като надежден инструмент за диагностика на уменията за саморегулация. Приложима е в психологическите изследвания на саморегулацията, на личността, в консултативната практика, като специално препоръчваме прилагането ѝ за изследване на зависимости и хранителни нарушения.

Ключови думи: SRQ, саморегулация, адаптация, зависимости.

Статията да се цитира по следния начин:

Палатова, Б. Желязкова-Койнова, Ж., Минева, К. (2019). Българска адаптация на Въпросник за изследване на саморегулацията (SRQ). *Психологични изследвания*, Том 22, Кн. 2, 2019, 470-484. ISSN 0205-0617 (Print); ISSN 2367-9174 (Online).

© Б. Палатова, Ж. Желязкова-Койнова, К. Минева, 2019

Приноси на авторите в статията:

Боряна Палатова – Резюме, Въведение, Теоретична подготовка, Методология, Обработка на данни и графики, Резултати и дискусия, Заключение, Литература.

Живка Желязкова-Койнова – Резюме, Въведение, Методология, Обработка на данни, Резултати и дискусия, Заключение, Литература, Превод.

Красимира Минева – Теоретични предпоставки.

Статията е постъпила през януари 2019

Приета за публикуване през юни 2019

Публикувана онлайн през август 2019

Авторите са прочели и одобрили окончателния вариант на ръкописа.